

Chemický stav povrchových vod – seznamy látek, četnost sledování – (bod 4.3)

Zpracoval: Dr. Pfeiffer

Souvztažnost: 2. porada skupiny expertů SW pracovní skupiny WFD MKOL,
Drážďany 2.3. – 3. 3. 2006, bod 4.2

Přílohy: 5 tabulek

Seznam znečišťujících látek, jejichž sledování v Labi je nezbytné pro aplikaci monitoringu podle Rámcové směrnice o vodách – návrh červen 2006

Na české i na německé straně byly v souladu se seznamy látek Rámcové směrnice o vodách a jiných směrnic EU vypracovány pro každou příslušnou oblast seznamy znečišťujících látek k posouzení chemického stavu povrchových vod podle platných evropských norem a k posouzení ekologického stavu podle norem platných v příslušných členských státech.

Proto byly nejprve pro každý rok zvlášť připraveny tabulky pro období 2000 – 2004 (pokračování 2005 a 2006), kde byly podle Rámcové směrnice o vodách vyhodnoceny výsledky sledování látek k charakterizaci chemického stavu (**tabulka 1**) a ekologického stavu (**tabulka 2**), a to zpočátku pro níže uvedené měřicí stanice:

- měřicí stanice Hřensko/Schmilka – data ČR (alternativně Děčín)
- měřicí stanice Hřensko/Schmilka – data SRN
- měřicí stanice Seemannshöft – data SRN (alternativně Zollenspieker)

Německé hodnoty měření byly znázorněny jako roční průměr s příslušnou normou environmentální kvality (EQS); české hodnoty měření jako roční průměr s uvedením pracovních cílů (PC, český ekvivalent k EQS):

- roční průměr, hodnota znázorněna zeleně, pokud je nižší než $\frac{1}{2}$ EQS/PC
- roční průměr, hodnota znázorněna žlutě, pokud je vyšší než $\frac{1}{2}$ EQS/PC, ale nižší než dvojnásobek EQS/PC
- roční průměr, hodnota znázorněna červeně, pokud je vyšší než dvojnásobek EQS/PC

V této souvislosti bylo v bilančním profilu Hřensko/Schmilka u sledování chemického stavu zjištěno, že roční průměry vypočtené na základě českých a německých hodnot vykazují u řady znečišťujících látek výrazné rozdíly, jejichž příčinu bude nutno zjistit.

Environmentální normy kvality pro prioritní látky pro hodnocení chemického stavu bude po uveřejnění návrhu dceřinné směrnice EU, ke kterému má v brzké době dojít, nutno urychleně aktualizovat a u zařazení ročních průměrů provést příslušnou korekturu ve vztahu k příslušné environmentální normě kvality (barvy zelená, žlutá, červená).

Roční průměry znečišťujících látek pro hodnocení ekologického stavu nebyly z české strany dosud kompletně poskytnuty.

Aby bylo možno sestavit seznam znečišťujících látek, jejichž sledování v Labi je nezbytné (znečišťující látky relevantní pro Labe), využitelný od roku 2007 pro monitoring podle požadavků Rámcové směrnice o vodách, měly by být pro všech 19 měrných profilů v rámci programu měření MKOL (9 měrných profilů na toku Labe a 10 měrných profilů na přítocích, tj. Vltava s Berounkou, Ohře, Černý Halštov /Schwarze Elster/, Mulde, Sála /Saale/ s přítoky Unstrut a Bílý

Halštrov /Weiße Elster/, Havola /Havel/ se Sprévou /Spree/) doplněny hodnoty ročních průměrů znečišťujících látek v letech 2000 až 2005 podle tabulky 1 a tabulky 2.

Roztřídění seznamů znečišťujících látek podle měrných profilů v letech 2000 – 2005 podle **vzorové tabulky 3** pro hodnocení chemického stavu a **vzorové tabulky 4** pro hodnocení ekologického stavu umožní znázornit odůvodněnost rozhodnutí o zařazení znečišťujících látek do monitoringu.

V souvislosti s vyhodnocením výsledků ročních průměrů znečišťujících látek za období 2000 až 2005 (kontrola s rokem 2006) může být u výběru znečišťujících látek a četnosti jejich sledování aplikována níže uvedená společná strategie.

- **Bude-li roční průměr nižší než $\frac{1}{2}$ EQS/PC:**
nebude třeba v následujících žádná další sledování.
- **Bude-li roční průměr vyšší než $\frac{1}{2}$ EQS/PC, ale nižší než dvojnásobek EQS/PC:**
pak zůstane ukazatel v programu měření s četností sledování 12x ročně u látek ke sledování chemického stavu a minimálně 4x ročně u látek ke sledování ekologického stavu (na měrných profilech MKOL 12x ročně).
- **Bude-li roční průměr vyšší než dvojnásobek EQS/PC:**
pak zůstane ukazatel v programu měření s četností sledování 12x ročně u látek ke sledování chemického stavu a minimálně 4x ročně u látek ke sledování ekologického stavu (na měrných profilech MKOL 12x ročně) a popřípadě sledování v rámci výzkumného monitoringu za účelem vyjasnění původu znečištění.

Termíny odběru vzorků by měly být alespoň pro 19 měrných profilů MKOL prováděny jako doposud pokud možno ve stejný den a zdokumentovány v kalendáři odběru vzorků.

Dokumentování výsledků sledování by se mělo jako doposud uskutečňovat v rámci vydávání tabulek hodnot formou jejich uveřejnění na domovské stránce MKOL.

Specifickým problémem, který bude třeba řešit, je míra souladu norem environmentální kvality (EQS) na německé straně a pracovních cílů (PC) na české straně pro hodnocení ekologického stavu.

V **tabulce 5** je toto porovnání norem znázorněno následujícími barvami:

- šedá: rozdílné souvztažné jednotky, porovnání není možné
- zelená: shoda EQS a PC
- žlutá: odchylka mezi EQS a PC až 10násobek
- červená: odchylka mezi EQS a PC větší než 10násobek

U látek, uvedených v tabulce, bylo v Německu ve všech spolkových zemích stanoveno v legislativních předpisech **151 EQS** ve shodném znění.

V Česku je pro tyto znečišťující látky stanoveno jen **36 PC** (cca 25 %) v rámci ... (**doplnit legislativní normu**).

Mimo tyto znečišťující látky bylo v Česku stanoveno **xyz** /nebyly stanoveny **žádné další** PC pro hodnocení ekologického stavu (příp. uvést samostatnou tabulku 5a).

U dalších **10** látek nelze srovnání provést vůbec, jelikož byly použity rozdílné jednotky ($\mu\text{g/l}$ a mg/kg).

Z **26** porovnatelných znečišťujících látek jsou normy shodné nebo téměř shodné pouze u **6** látek. U zbývajících **20** znečišťujících látek jsou v **9** případech rozdíly 10-násobné a vyšší. U **2** látek je rozdíl **100-násobný** (1,3-dichlorbenzen, seznam ES čís. 54), resp. **500-násobný** (kyanidy, prověřit typ sledování).

Návrhy usnesení:

1. Do 24. 7. 2006 zaslat sekretariátu MKOL prostřednictvím národních mluvčích ve skupině expertů SW změny / doplňky ke koncepci „Seznamu znečišťujících látek“, včetně prověření / doplnění norem v ČR a pro prioritní látky EU; sekretariát ve spolupráci s národními mluvčími ve skupině expertů SW vyhotoví konečnou verzi do 31. 7. 2006.
2. Doplnění všech požadovaných dat pro všech 19 měrných profilů MKOL za období 2000 až 2005 (data za rok 2006 budou poskytnuta v roce 2007 co nejdříve) a jejich zaslání sekretariátu MKOL do 31. 7. 2006, aby mohl sekretariát MKOL vyhotovit tabulky s barevným hodnocením, a to za každý rok zvlášť (tabulky 1 a 2), resp. podle měrných profilů (tabulky 3 a 4) pro hodnocení ekologického a chemického stavu.
3. Vyhodnocení seznamů znečišťujících látek podle strategie sledování a sestavení seznamu znečišťujících látek, jejichž sledování v Labi je nezbytné (látky relevantní pro Labe) pro aplikovatelný monitoring od roku 2007 podle Rámcové směrnice o vodách jako základ pro situační monitoring a pro zařazení na všech 19 měrných profilech do programu měření MKOL na rok 2007, které bude provedeno zodpovědnými zpracovateli ve skupině expertů SW se sekretariátem MKOL do 18. 8. 2006 a odsouhlaseno s národními mluvčími ve skupině expertů SW prostřednictvím sekretariátu MKOL do 31. 8. 2006.
4. V souvislosti s řešením problematiky nesrovnalostí mezi normami environmentální kvality (EQS) na německé straně a pracovními cíli (PC) na české straně u znečišťujících látek pro hodnocení ekologického stavu se na toto téma uskuteční za podpory sekretariátu MKOL v co nejbližším termínu setkání zástupců institucí, které se podílely na přípravě těchto norem (EQS/PC).
Jako kontaktní partner pro sekretariát MKOL byl za Německo jmenován pan Dr. Irmer ze Spolkového úřadu životního prostředí (UBA), Dessau, a za ČR pan Ing. X, ČHMÚ (?) Praha.
5. Realizace mezinárodní okružní analýzy pro znečišťující látky v zájmu zabezpečení kvality analytických výsledků ve 4. čtvrtletí 2006, který bude připraven ve spolupráci zodpovědných partnerů ve skupině expertů SW se sekretariátem MKOL, včetně vyjasnění výrazných rozdílů v hodnotách ročních průměrů na české a německé straně, které byly zjištěny v bilančním profilu Hřensko/Schmilka u řady znečišťujících látek, využívaných k hodnocení chemického stavu, a to do 30. 9. 2006.